

Ruski ultimatum Bugarskoj.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 3. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja: - Rusko bojište.

Jučeršnj je dan prošao na ruskom bojištu bez osobitih događaja. Položaj je stao nepromijenjen.

Talijansko bojište.

Na tirolskoj fronti razvili su Talijani značajniju djelatnost, koja je vodila na višoravnina Folgarje i Lavarona do ovedih i trajajućih bojeva. U području Tonala krvavo je suzbijena neprijateljska navala na vrh Albisola, potuzeta u večer nakon žestoke topničke pripreme. Na visoravni Folgarje stajale su naše pozicije na Plautu (sjeverno brda Maronia) od jutros nadalje pod brzometnom vatrom teških i srednjih topova. Prijepodne navališe od nepomnutih neprijateljskih pjesackih sila razbijajući dijelom ali bez uspjeha. U večer obnovio je neprijatelj ovu navalu sa svojim silama, većim dijelom sastavljenih od bersajera i alpina te dopro do naših zarjeka. Noću uspjelo mu je osvojiti neke položaje poljska uporišta. Nase su ga čete nedajutim opet izbacile nakon žestokih bojeva, koji su trajali sve do zore. Tako su ostale sve pozicije u našem posjedu.

Na visoravni Lavarona osujetila je već naša topnička vatra sve neprijateljske pokušaje, da navali. I u prostoru Buchensteinu zarjocili smo bez poteškoća prodirajući slabijih neprijateljskih sila. Na ostalim frontama nikakvih važnih događaja.

Srpsko bojište.

Na donjoj Drini živahno čarkanje. Inače nada mira.

francuske navale. Sjeveroistočno Nieuville osvojili smo opet 40 metara duži opkop. U Sampanji su Francuzi jučer podjele podne uzalud pokušali navalom u predjelu sjeverozapadno Massiggia i Villis sur Tourbe. Njihova skupljanja bili smo koncentriranom vatrom. Jaka noćna navala protiv naših pozicija sjeverozapadno Ville sur Tourbe skrsita se uz velike gubitke u vatri naših topova, mitraljeza i pušaka. Njemački se je zaklopio jučer u noći nabacio sa vidljivim uspjehom bombama na kolodvor u Chalonsu, glavnom skupnom mjestu francuskih dovoza za navalnu skupinu u Sampanji.

Istočno bojište.

Vojna skupina Hindenburgova.

Rusi su jučer prešli nakon izdatne topničke pripreme na navalu gotovo na cijeloj fronti između Postavija i Smorgona u gustim masama, koja se je izjalovila uz neobično velike gubitke. Istaklo ostaje bezuspješna djelomična noćna poduzeca. Također odbili smo neprijateljski nastajaj jugozapadno od Lenevanova. Na ostalim je frontama položaj nepromijenjen.

Vrhovna vojna uprava.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 3. oktobra. (D. u.) Glavni stan javlja: Na dardanelskoj je fronti položaj nepromijenjen. Naši izvidni odjeli zaplijenili su dalje kod svojih nalazišta pušaka i ratnog materijala. Naše topništvo, koje je odgovaralo na paljbu jedne neprijateljske krsnice, koja je bezuspješno bombardirala naše uzvišene pozicije kod Artuburu, pogodilo je krsnicu, koja se je udaljila. Pred Seddibalihom traje topnički dvoboj. Nekoliko je neprijateljskih baterija usinkano. Na lijevom krin bio je razrušen dio neprijateljskih jarka. Na desnom krilu razmislila je jedna protivnina, koja smo mi doveli do eksplozije, jednu neprijateljsku minu, te je usortila neprijateljske sapers. Od drugih fronta nema ništa za javiti.

Carigrad, 4. oktobra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Na dardanelskoj fronti samo borbe između izvidnih odjela i obični infanterijski i topnički dvoboj.

Balkan.

Ruski ultimatum Bugarskoj.

Petrograd, 4. oktobra. (D. u.) Petrogradska brozovana agencija javlja: Ruskom je poslanik u Sofiji naloženo, da preda ministru-predsjedniku sljedeću notu:

Događaji, koji se sada odigravaju u Bugarskoj, dokazuju konačnu odluku vladara kralja Ferdinanda, da udes zemlje položi u ruke Njemačke. Prisutnost njemačkih i austro-ugarskih časnika u ratnom ministarstvu i kod generalnih štožera vojske, sakupljanje četa u područnim dijelovima koji granice sa Srbijom i dalekosežna financijska potpora, što ju je kuharjet u Sofiji primio od strane naših neprijatelja, ne dopustaju, da se dvoji više o cijlu sadašnjih priprema na vojničkom području bugarske vlade. Vlasti entente, koje su nastojale, da se obistine želje bugarskog naroda, više su puta upozorile Radoslava, da će oni svaki čim napren protiv Srbije, smatrati kao da je napren protiv njih. Mnogobrojna osiguravanja, koja je predsjednik bugarskog kabineta dao kao odgovor na ove opomene poljben je činjenicama. Zastupnik Rusije, koja je vezana neprolaznom uspomenom na oslobođenje Bugarske od turskog jarma, ne može odobriti svojom prisutnošću pripreme za bratoubilački napadaj na slavni narod i na saveznika. Ruski je poslanik dobio za to malo, da zapusti sa čitavim osobljem poslaništva i konzulata Bugarsku, ako Bugarska vlada ne prekine u roku od 24 sata otvoreno svaki odnos sa neprijateljima slavenske stvari Rusiji i ako ne poduzme bezodlično sve mjere da odučeti časnike, koji pripadaju državama vojujućih protiv vlasti četvornog sporazuma.

Bugarski odgovor ententi.

Sofija, 4. oktobra. (D. u.) Agencije telegraphique Bulgare* javlja: Predstoji predajati odgovora bugarske vlade na notu četvornog sporazuma.

Izjav Vencelosa.

Zürich, 4. oktobra. Milanski listovi javljaju iz Atene: U komori je Venceloso izjavio, da je preuzeo vladu u namjeri, da Grčka bude neutralna. Sada je uslijed bugarske mobilizacije položaj tmuran. Bugarskoj mobilizacije morala je uslijediti grčka mobilizacija. Zaključio je Radoslavovo je izjavio, da Bugarska ne misli na nikoga navaljivati, ni na Grčku, ni na Srbiju. Svrha je, da se uzdrži oboružana neutralnost. U istom je smislu morala raditi i grčka vlada. Grčki će narod i kod ove prilike znati izvršiti svoju dužnost. Vlada će biti sretna, ako bude mobilizacija mirno otpravljena. Gunaris je izjavio, da se potpunoma slaže sa izjavom Vencelosa.

Balkanske države.

Milan, 4. oktobra. Petrogradski dopisnik „Corriere della sera“ sudi o položaju na Balkanu na temelju ruskih, rumunjskih i bugarskih novina. Ruski listovi konstatiraju, da je ententa jednoglasno zaključila pružiti pomoć Srbiji. Na svaki način ne će ententa ništa poduzeti protiv Bugarske, dok ova ne napadne Srbiju. Za iskrcanje je više pripravno. Grčka će isto pružiti pomoć Srbiji, te će ne samo dozvoliti, nego i podupirati iskrcavanje. Čete se ne će iskrcati direktno na bugarskom tlu, da se ju moguće još popravi. Radoslavov čini sve moguće, da prekine svaku vezu sa ententom. Prema „Ruskom Slovu“ i Italija će iskrcati čete u Solunu. Da li će i Rusija sudionostivati u toj akciji, još nije odlučeno. Položaj je u Rumunjskoj prema „Birsveki Vjednostnosti“ taj, što ona hoće na svaki način da uzdrži svoju neutralnost. Željeznicu pruži Poscei—Predal, na ugarskoj granici zaposeli su vojnici, a sve na bližnje ceste zatvorene. „Vittorio“ demantira vijest, da je kabinet Britanija odstupio. „Dimitra“ javlja, da je Grčka izrazila želju, neka bi Rumunjska došla Srbiji na pomoć sa vojskom od 150.000.

Izkrcajvanje englesko-francuske vojske u Solunu.

Sofija, 2. oktobra. (D. u.) Ovamo je stiglo više engleskih krsatica. Očekuje se danas iskrcanje 40.000 vojaka.

Tursko-bugarski ugovor potpisan.

Pariz, 4. oktobra. „Le Matin“ donosi iscrpiv ustulovani izvještaj o prilikama, sred kojih se potpisao bugarsko-turski ugovor. Prema tomu morno se je potpisao zapisnika ponovno odgoditi, budući da su se noćkali turski delegati, da potpisi ugovor prije, negoli doturni primjerenu sigurnost gledi bugarske mobilizacije. Tek kada je stigla telefonska obavijest, da su već izšli oglasni o sveopćoj mobilizaciji, potpisali su delegati zapisnik.

Novi prijedlozi Bugarskoj.

Sofija, 4. oktobra. Diplomatska je borba stupila u odlučni stadij. Engleski je poslanik O'Brien podnio nove prijedloge, s kojima se je bavilo jučerasnje ministarsko vijeće.

Sofija, 4. oktobra. Četvorni je sporazum predložio bugarskoj vladi koncesiju, da Bugarska može, ostane li neutralna, smjestiti zaposeli Macedoniju sve do rijeke Vardara. O ostalim dijelovima Macedonije odlučit će se poslije rata.

Bugarska nema obveza.

Sofija, 4. oktobra. Izslanstvu je nekakve strane izjavio ministarski predsjednik Radoslavov, da Bugarska nema nika-

AGUST ŠENOVA.

Kanarinčeva ljubavca.

(Dalje.)

Vise puta u noći bilo mi je kan da pred svojim vratima čujem tih korak. Lecunah. Odmeli, da ću pripaziti. Ostavih svienu neka gori, te se zavukoh na tavan, ali sam s prozora vidjeti mogla, tako nekakim trijemom pred moja vrata hoda. Spazih zbljiba maču. Pred vratima mačnu glavu i pogleda kroz kijučenicu. U videlji nekoga povrati se trijemom u noćna sjena. Ah! pomislih si, ti vreteno na me, ne bi li kako vidjela pjesma, drugi put uzeh pjesma k sebi, zaključah maču, izvadih kijuč. Kroz kijučenicu mogao se vidjeti, kako svijetla na stolu stoji, iako ja za stolom stojim i mačuhina pišući čitam. Osmjetim, da je pred vratima, jednom glasno čitali, da i ona čuje. Na kijuču mojih vrata pristinu ruka silovitca. Digoh se, kan da ništa ne čujem, nimenim pjesma, stavim ih u ormar. Sve nimenim. U zoru izdijoh ponesavši sa sobom pjesma. Povrativ se opazim, da je ormar premetnuto, bez sunjanje

maču. Dobro je, rekoh, i ponesoh pijsma opet pod goblubnjak. Dodje mi god, proslavismo ga za čudo slavno, dobih od mačuhe ljep dar. Kad se je društvo razigralo bilo, reče mi Lucija kroz šalu: „Amalijo! Vidih, sve je prošlo, dobra sam, vrati mi pjesma, da ne dođju trećemu u šake!“

„Još ne ću,“ odvratih, „na ohev god dobiš češ ih na dar.“ Odsada pazila sam ostro.

U jedamput javi nam mačuha vesela lista, da je primila pjesmo, reče, da će joj doći u pohode bratić iz Njemačke. Otac se veselio tomu nenatno. Za kratko vrijeme dovede se zbljiba plavokos visok čovjek lizana licu, uzvinihih brkova, inače gospodski obučen. Govorio je vrlo puto, gotovo sam pri stolu, govorio mi je uvijek: „milostiva gospodjice!“ a momeću: „dragi tata!“ Bilo je otac svaki dan gozbe u našem dvorcu, lovlivo se, plesalo, pilo se bez obzira, a moj otac slušao je brljanje svira „bratića“ bez obzira. Čekala sam i čekala, ali plavac ne hjičede se nikako maknuti iz Remetnica. Čini mi se, da mu je otac davno i novaca. Taj do-

vjek bilo je već preko dva mjeseca u nasvoj kući.

Nekog dana pokuca neko u rano jutro na vrata moje sobice. Bas sam se odjedav. „Tko bi ti bilo mogao? Otvorim. Preda mnom se stvorio otac, blijed, smotan. „Amalijo,“ reče hrlo, zatvoriv za soborn vrata. „Došao sam, da nesto od tebe zaistem.“

„Zapovjedjati, oče!“

„Evo pred mjesec dana postala si punoljetna.“

„Toga se ta ne sjetih.“

„Da, to ti velim ja. Vjeruj, Amalijo! Ti hnas mrtvinstva, svoja si, možes raditi, što hočeš. Amalijo,“ nastavi gotovo plačljivim glasom, „tvomu oču zgodilo se nesreća, i za moraš izbalvij. Trebalo mi je novaca, uzno sam ih kod usreda iz kase. Prijatelji mi obećah, da će mi za koji dan tu svotu uzajmiti do jeseni, ali malo zavrijem reče, da mi ih ne može dati. U kasi fale novci; ne povratim ih ih, propast ću u sramotu. Amalijo, spasi me. Uzajmi mi svoje materinstvo, vratiš ću ti ga, spasi oče, potpisi ovaj papir.“

Otac je sve to govorio na mahove, kao

prestravljen, lud čovjek. Vidjeh, da govori istinu. Protrunah. Traži se od mene sve, što imam. Izlučih bi to, ne ću ništa uzati. Al otac je to od mene tražio, gođio mi je, da me bar jedamput u životu uslugu molji, i sramota mu prijeli, rekoh, dakle si dužna to svomu oču dati. Potpisah, ali me je pri tom nekako zabeležo. „Halva,“ reče otac i ostavi brzo svoju sobu i Remetnic. Rekoh, da će se nesto sa koje tri nedjelje vratiti. Vratit će novce u kasu, pomislilh, hvala Bogu, spješgo riječi: „Trebalo mi je za nesto novaca.“ Zasto? Komu? Na to si ne mogoh nikako odgovoriti. Olgovorise drugi.

Tri dana iza obeća odobah s jedjasma u jutro za kavom, mačuha, uzjam, činilo mi se, da im moja prisutnost nije mila. Napokon reče mačuha:

„Idi, draga Amalijo, k poslu, molim te. Pripredaj na veliku sjaosnoću, rade li ljudli. Al da!“ reče, kad sam se bila na odlazak digla, „večeras idem u bratim za oćem u grad, da ga iznemadno.“

(Dalje slijedi.)

